

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Egészévre . . . . . 6 korona
Félévre . . . . . 3 korona
Negyedévre 1 korona 50 fillér
Egyes szám ára 14 fillér.

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelék).

Erzsébet királyné szobra.

— Rendic Iván szoborműve. —

Boldogult Erzsébet királyné emlékezetére szobrot emeltet a nemzet az ország szívében, Budapesten. E szobor a szeretet és hála örök emléke lesz, mert a magyarok Nagyaszonya lelkében élete utolsó pillanatáig égett az ő hű magyarjai iránti szeretet tüze; a sötét szomorú időkben ő volt a magyar nép védőangyala, kibékítette az uralkodót a nemzettel. A rajongó szeretet és hála, mellyel a magyar nép Erzsébet királyné iránt viseltetik, még halóporában is.

Erzsébet királyné szobrát Budavárban, a történelmi nevezetességű Szt.-Györgytéren állítják fel, a Hentzi-szobor helyére; a szoborpályázat folyó évi december 31-én jár le s szobrászművészeink nagyban készülnek a pályázatra.

Erzsébet királyné szobrának olyan művészi alkotásnak is kell lennie, amely kifejezője lesz annak a rajongó nagy szeretetnek, mellyel a hű magyar nép még emlékéhez is ragaszkodik. A művész vésője

azonban nem faraghat olyan tökéletes alkotást, mely méltó lehessen a szeretethez, mely a magyar nép szívében lakozik a szerencsétlen véget ért Erzsébet királynő iránt, aki valóságos, védőangyalunk volt, bánatunkban vigasztalónk s ha a szükség úgy kívánta, hűséges szószólónk minden időben.

S amíg a sors nagy csapásokkal nem sujtotta őt, folyton hűséges magyarjai között Magyarországon időzött, gyermekeiben is ápolni törekedett a magyarokhoz való ragaszkodást és szeretetet.

Mai képünkön is egy Erzsébet-szobrot mutatunk be, melyet Rendic Iván szobrászművész készített és a téli műtárlaton állított ki. Rendic Iván, a nagytehetségű fiatal szobrászművész alkotásával, derekas munkát végzett s Erzsébet királyné szobormintájával helyet szerzett magának első művé-

szeink között, mert megszólásig hű a boldogult királynő arca a márványon.

A magyar tanító

»Tiszteljétek a közkatonákat, nagyobbak ők, mint a hadvezérek«. Ezt írta egykoron a magyar költészet lánglelkű dalnoka Petőfi Sándor. Tudjátok-e, kik a magyar népnevelés-ügynek közkatonái? Tudjátok, ismeritek őket, a magyar tanítókat. Látjátok a kis falukban, az alföldi tanyasorok közt kopott ruhákban elsurranó alakjaikat. Ő, nekem a lelken mindenkor valami fájdalmas érzés rezgett át, valahányszor egy-egy ilyen szegényes tanítót csak láttam, aki tanító is, sok helyen harangozó is és nagyon sok helyen még az iskola söprése is kötelességei közé tartozik. Az nyilalt a szívembe, hogy ez az ország nem becsüli meg azokat, akikre a nemzeti sarjadék legelső kinevelése van bízva. Hogy akik az emberi művelődés szeretetét, a hazafias érzelmeiket oly melegséggel plántálják a zsenge gyermeki lelkekbe, télen hideg szobákban kuczorognak s alig vagyon meg nekik az a mindennapi kenyér, amiért való imádkozásra az a Megváltó tanított meg bennünket, aki 1901. esztendő előtt született a bethlehemi istálló jászolában.

Tiszteljétek a nemzeti népnevelés ügyének közkatonáit. Tiszteljétek ti falusi atyák, szülék, akik reájuk legnagyobb kincseiteket, gyermekeiteket bizzátok. Tiszteljék a felekezetek, melyeknek vallását, hitét, ők oltják a gyermeki fogékony agyakba, lelkekbe. És tisztelje maga a magyar állam, melynek fundamentumai azon nyugszanak, hogy a magyar tanítók jó magyar embereket neveljenek a magyar hazának. És község és felekezet és állam ne engedje meg tovább azt a csufszágot, hogy amíg az állami hóhérnak is, — ha semmi munkája nem akad is, — nyolczszáz koronát fizetnek esztendőnként, addig a magyar falusi tanító, — aki folyton dolgozik, fárad esztendőnként — igen sok helyen hatszáz koronából kénytelen a maga és családja nyomoruságát tengetnie. Mert a XX. század esztendő kezdetén is nyomoruság — általánosságban mondva — a magyar tanító sorsa Magyarországon.

És mindez miért jut eszünkbe most? Azért, mert a magyar tanítók egy nagyon szerény kérelemmel fordultak a múlt héten a magyar országgyűléshez. Azzal, hogy a magyar állam rendezze végre-valahára az ő nyugdíj-ügyüket is. Hogy

hosszu, harminczöt-negyven esztendei nehéz szolgálatuk után verejték-hullatásával kiszolgált nyugdíjaikat, a teljes, valóságos — akár pénzbeli akár természetben kiszolgált — fizetésük után kaphassák meg. Hogy mikor aggságuk késő napjaiban kifáradva, megrokkanva kerülnek ki azokból az iskolákból, hogy ugy mondjuk templomokból, ahol a tudás, a hazaszeretet ígét hirdették, ne legyenek kénytelenek kezükbe koldusbotot venni, nyakukba koldustarisznyát akasztani s így járni be magyar szegényre Magyarországot.

Jóleső örömmel mondhatjuk, hogy a magyar országgyűlésnek minden pártja a szeretet, a rokonszenv melegével foglalt állást a tanítók eme kérelme mellett. Maga az ország tanítási dolgainak legtöbb gondozója, a közoktatásügyi miniszter is megígérte, hogy emberségesebb irányban átalakítja a tanítók nyugdíjszabályzatát s ebben annál inkább van jussunk hinni, mert csak a napokban volt alkalmunk tanui lenni annak, hogy egy szegény tanítónak akit ötvenévi szolgálat után felekezete minden nyugdíj nélkül becsájtott el, a közoktatásügyi miniszter ur az állam pénztárából évi hatszáz korona nyugdíjat engedélyezett.

Ha a magyar országgyűlés ilyen szívbéli jó akarattal lépzen a jövőben is a magyar tanítóság mellett, akkor hisszük, hogy ezzel az évfordulójával annak a nagy, világot átalakító eseménynek, hogy megszületett az emberiséget megváltó názáreti Jézus, meg fog születni a magyar tanítók eddig méltatlanul szenvedett nyomoruságának megváltása is!

ORSZÁGGYÜLÉS.

A magyar országgyűlés képviselőházában az elmúlt héten és ezen a héten elég nevezetes dolgok történtek. Azt már elmondtuk, hogy az ország első kinstartója, Lukács László pénzügyminiszter benyújtotta azt a javaslatot, melyben felhatalmazást kap arra, hogy az 1902. év négy hónapjában épp úgy kezelhesse az állam kiadásait és bevételeit, mint azt a múlt évben kezelte. Nohát, az ilyen javaslatnál az ellenzéki pártok vezetőemberei elszókták mondani, hogy miért nem viseltetnek a kormány iránt bizalmassággal és miért nem szavaznak meg neki ilyen felhatalmazást.

A december 3-iki ülésen a függetlenségi Kossuth-párt egyik vezetőszónoka, Komjáthy Béla, elmondá, hogy azért nem viseltetik bizalommal a

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minőket

Mauthner Ödön

27 év óta
csász. és kir. udvari szállító
magkereskedésében kaphat.

kormány politikája iránt, mert a kormányzat vezetői 1867. óta mindig térden, fejet hajtának Bécsnek, vagyis az osztrák sógornak. Gróf *Zichy* János az ellen tiltakozott, hogy a néppárt a magyar állami egység ellen való fundálkodásban összeszűrte volna a levét a pánszláv, tót nemzetiségi izgatókkal. *Lorászy* Márton, szintén függetlenségi képviselő, szép, magyaros beszédben azt követelte, hogy a kormány a felekezetek közt való villongásokat szüntesse meg.

A december 4-iki tanácskozáson először *Csávolszky* Lajos beszélt, azután a budapesti, terézvárosi képviselő, *Vázsonyi* Vilmos mondta el szűzbeszédét. Szűzbeszéd tudvalevőleg az, amikor az új képviselő először beszél. No, hát az új honatya — akit azelőtt *Weitzenfeld*nek hívtak — nem valami nagy sikert ért el. Támadt mindenkit, azt mondta, hogy 1848 óta is osztályuralom van Magyarországon, biztatta a szocialistákat s elmondta mindazt, amit a német képviselők a német birodalmi gyűlésen elmondtak a szocializmusról.

Széll Kálmán miniszterelnök hosszabb beszédében *Komjáthy* és *Vázsonyi* beszédével foglalkozott, mindakettőt czáfolva s kárhóztatva azt a szocialista izgatást, amit *Vázsonyi* hozott a képviselőházba. Azt el nem ismeri, hogy a felekezeti béke veszélyeztetve volna Magyarországon.

A december 5-iki ülésén *Barta* Ödön a szélsőbalról azt vetette a kormány szemére, hogy a horvátok még mindig tulkövetelésekkel állnak elő s a horvát ellenzék nem tiszteli kellően Magyarország állami jelvényeit. Az öreg *Madarász* József azt mondta, hogy ennek mind az 1867-iki kiegyezés az oka, mert ebben adták a horvát tuzó politikusoknak szarvat. *Széll* Kálmán miniszterelnök minderre azt felelte, hogy ma már nagyobb Horvátország barátsága Magyarország iránt, mint valaha volt. Ezzel azután a teljes egészében megszavazták a kormánynak a felhatalmazást.

A december 6-iki tárgyaláson több vármegye, város kérvényét vették elő, ezek között a *tisztviselők fizetésrendezésének ügyét, az amerikai kivándorlás ügyében* *Kossuth* Ferencnek *Széll* miniszterelnök azt válaszolta, hogy ezt a dolgot rendezik, a kivándorlásra eszabító ügynököket megrendszabályozzák s gondoskodnak arról, hogy a magyar kivándorló, ha pénze nincs is, visszatérhessen hazájába. A *fedezetlen határidőüzlet, vagyis* csak a papiroson való buzaeladással csinált börzeüzemnek eltörülését követelték *Ernszt* Sándor, *Buzáth* Ferencz, *Okolicsányi* László, míg *Széll* Kálmán miniszterelnök azt mondta, hogy ha csak a papiroson való, de természetben nem lévő buzaeladást, ha teljesen nem is szüntették meg, de szabályozni fogják. Hevesmegye kérvényénél *Pichler*, *Szederkényi* Nándor, *Rakovszky* István azt vitatták, hogy a katonai beszállásokkal, az előfogatok kiállításával a községek törvénytelenül vannak megterhelve egy régi császári pátens alapján. Ezt *Széll* miniszterelnök is beismerte s megígérte, hogy segíteni fog a dolgon.

Szabadka város azt kérte, hogy a szegény embernek legalább a butorát, kis házikóját, a megélhetésére szükséges földesekjét ne lehessen elárverezni, se adóért, se adósságért. Pártolták ezt a kérést *Molnár* János, *Kossuth* Ferencz, a miniszterelnök pedig megígérte, hogy a végrehajtási törvény reformjánál segítve lesz a dolgon. A *horitaladó leszállítását* is

kérte több vármegye, erre azonban *Lukács* pénzügyminiszter nem adott biztatást.

A december 7-iki ülésén szóba került a *köbor czigányok* letelepítési ügye. *Széll* miniszterelnök megígérte, hogy erre nézve törvényjavaslatot fog beterjeszteni. A volt *Bánffy*-kormány vád alá helyezése iránti kérvényt irattárba tették, míg nagy érdeklődéssel tárgyalták a *tanítói nyugdíjtörvény* helyesbítésére vonatkozó törvényt. *Barta* Ödön, *Rakovszky*, *Molnár* János, *Szcitovszky* János, mind pártolták azt a kérelmet, melynek lehető teljesítését *Wlassics* közoktatásügyi miniszter is megígérte.

December 9-ikén és 10-ikén tárgyalták a *budapesti munkanélküliek kérvényét*, akik munkát s az állandó munkahiány megszüntetését kérték. Ez a dolog nagy vihart idézett elő. A szocialisták százai rendőri felügyelet alatt ott táboroztak a képviselőház előtt. Bent a képviselőházban *Visontai* Soma, *Csávolszky* Lajos, *Vázsonyi* Vilmos a szocialistákat izgató beszédeket mondtak. *Csernoch* János hangsúlyozta, hogy segíteni kell a munkásokon. *Pichler* Győző azt mondta, hogy azért nincs a magyar munkásnak keresete, mert még az állam is Bécsben dolgoztat. A vita második napján *Ballagi* Géza beszélt a kormánypártokról, kikelve a hazafiatlan szociális izgatások ellen. *Barta* Ferencz és *Ernszt* Sándor pedig pártolták a munkanélküliek kérvényét. Azután emelkedett nagy figyelem között szólásra a magyar gazdák vezére, gróf *Károlyi* Sándor. Figyelemmel hallgatták mindenek a nemes gróf urat, aki hirdette, hogy a kisemberek baján sürgősen segíteni kell. A munkaképtelenek, betegek nyomoruságát az államnak, a társadalomnak azonnal kell orvosolni, az állandó munkanélküliség jelensége azonban az egész művelt világra kiterjeszkedő baj s ezen segíteni a törvényhozások feladata.

— Helyes! Helyes! — hangzott az egész képviselőházban s miután *Széll* Kálmán miniszterelnök sorra czáfolta az ellenzékéről beszélőket, *Csávolszky* Lajos csinált nagy kavarodást az ország házában, azt mondván, hogy ha a munkások ismernék erejüket, nem tűrnének annyit.

— Ez izgatás! — kiáltották.

Ivánka Oszkár azt kiáltotta *Csávolszky*nak:

— Mindenféle politikai svindlerek idejönnek és itt izgatják a népet.

Ebből a dologból párosviaskodás lett, a munkanélküliek kérvényét pedig kiadták a kormánynak, hogy jóakarattal intézze el.

Tisztujítások a vármegyékben.

December és január havában tartatnak meg a vármegyékben a tisztujítások. Már hat évvel ezelőtt, a legutolsó tisztujítás alkalmával hangoztatták, hogy nem lesz többé tisztujítás a vármegyékben, mert a vármegye haldoklik, a közigazgatás államosításával csak a földrajzban, meg a térképeken lesznek a vármegyék, de nem lesz önkormányzati joguk. Ez ma még nem történt meg, a közigazgatás államosítását fokozatosan akarja a törvényhozó testület és a kormány keresztülvinni. Helyen való is ügy, mert egy gyökeres változás a vármegyékben nagy megábrándításokat idézne elő.

Amyi azonban kétségtelen hogy a vármegyék legnagyobb része hidegen fogadja az ujításokat. Már a megyei pénztárak államosításáról szóló javaslatot se jó szemmel nézték sok megyében, hol atyafiakkal, rokonokkal töltötte meg a tekintetes törvényhatóság a megyei hivatalokat még a közelmúltban is, ahol bizonyos telje-

sített szolgálatok jutalmát nem egyszer egy-egy hivatali állás képezte.

Ilyen bajok a közigazgatás államosításával nem fognak napirenden lenni. A törvény körülírja, hogy mely hivatalbeli állást, mily képességű egyénekké lehet betölteni. Arra való elemek kerülnek a megyei hivatalokba s ekkor bizonyára eredményesebb és hatékonyabb munkát fog a megyei közigazgatás végezni.

A párbaj ellen.

A mult héten történt, hogy egyik honatya az országgyűlésen beszédében megsértette egyik társát. Vázsonyi Vilmostól, a sértőtől fegyveres elégtételt kért Szüllő Géza országgyűlési képviselő.

Vázsonyi Vilmos, aki annak idején, a nagyváradi halálos pisztolypárbaj után megindított párbajjellenes mozgalom lelke volt, s aki azóta is tömegtelen cikket irt a párbaj ellen, megtagadta Szüllőnek párbajra hívását s nem adott fegyveres elégtételt azért, mert szerinte *csak egyféle becsület van, a polgári becsület* s ennek megsértéseért a törvény szolgálatát elégtételt a sértett félnek.

Sokat beszéltek országszerte e fölött az eset fölött. Voltak akik nem adtak igazat a fegyveres elégtételt megtagadó Vázsonyinak, a közvélemény azonban mégis ennek a pártjára állott.

És így is van a dolog. Nagy, előrehaladott művelt államokban a párbaj ellen maga a társadalom keresi az orvosságot, nagy egyesületek vannak, melyek ez ellen küzdenek, sőt az egyik országban a párbajjellenes mozgalomban a hadsereg előkelő tisztjei viszik a főszerepet.

Nálunk ma még erről nem beszélhetünk, azonban a Vázsonyi-féle eset fölszínre hozta ezt a kérdést, melynek legalább annyi fogamatja léssen, hogy azok száma növekedni fog, akik elítélik, hogy apró kellemtelenségekért s szóval elintézhető sértésekért indokolatlanul a pisztoly csöve elé kell állania a sértőnek.

SZÖVETKEZETI ÉLET.

Kinek kell engednie?

Csak nem nyughatnak sehogyse a fogyasztási szövetkezetek ellenségei. Most ujabban megint azzal lármázzák tele a világot, hogy a kereskedelmi miniszter is a szövetkezetek ellen fordult. Persze, hogy vaklárma csak az egész. Dehogy fordult ellenünk — sőt ellenkezőleg világosságot akar terjeszteni — abba a zürzavarba, amit a fogyasztási szövetkezetek ellenségei csinálnak unos-untalan. Rendeletet küldött a kereskedelmi és iparkamarákhoz, amelyben felvilágosításokat kér a szövetkezetek működésére vonatkozólag. Ez a szörnyű nagy ellenségeskedés a fogyasztási szövetkezetek irányában: semmi más. Ezért bizony nagy kár ugy telekürtölni a világot, mert az igazság napját semmiképp nem lehet elhomályosítani; addig míg a szövetkezetek igaz uton járnak,

nem használ azok ellen semmiféle telhetetlen ágaszkodás, aminek az alapját minden józanul gondolkodó ember nyiltan látja.

Nem engedünk a jussunkból egy parányit se, mert amint mondtam, a szövetkezetek igaz uton járnak.

Fáj-fáj sokaknak az, hogy a hova a fogyasztási szövetkezet bevette a lábát, pusztulni kellett az uzsorás szatócsnak, a méregnél is gyilkolóbb pálinkát áruló koresmárosnak. A hitelszövetkezetek utnak menesztették azokat az embereket, akiknek 100 perzentos kamat is kevés volt: ugy vannak a fogyasztási szövetkezetek is, azok meg annak adják ki az utlevelet, aki a portékán akar kelleténél is többet nyerni.

Egy szó, mint száz — nem engedünk, nem szabad engednünk. A szövetkezetekbe idestova majd egy millió polgára van tömörülve a magyar hazának: gyávaság volna visszaidézni a sok keserűséggel telt mult időt.

A szövetkezetekbe tömörült polgártársainknak jó tanácsul adhatjuk, hogy ha a kereskedelmi miniszter rendelete kapcsán kérdést intéznek a szövetkezet viszonyait illetőleg, mondjanak el minden szépités, minden hámozás nélkül mindent. Mondják el, hogy azért kellett a szövetkezet, mert már megunták, hogy egy ember orránál fogva vezesse a falut, adjon romlott giz-gaz portékát drága pénzen. Mondják meg, hogy őszinte szeretettel s igaz lelkesedéssel csatlakoztak a szövetkezeti zászló alá; mondják el, hogy mióta a szövetkezet létezik, megváltoztak a falu viszonyai, az emberek kezdik egymást megérteni, megbeesülni, tudnak a közjóért lelkesedni — ne hajhászsa mindig mindenki a saját hasznát.

El kell egyszóval mindent őszintén és igazán mondani, még a hibákat is. Hadd lássa a kereskedelmi miniszter ur, hogy a szövetkezetek alapja a lelkesedés, — hadd lássa, hogy a szövetkezetek ügye igaz ügy, céljuk nagy és nemes. Ha ezt büszkén megvallják és kinyilvánítják, sutba vonul szégyenkezve az ellenség.

A fő tehát az igazság és őszinteség, meglássuk, kinek kell engednie akkor?

Szövetkezeti biztosítás. Alig mult el három hónapja, hogy a »Gazdák Biztosító Szövetkezet« a m. kir. földmívelésügyi kormányzat megbízásából mintegy 38 millió kor. értékű állami biztosítások foganatosításával lett megbizva, máris egy ujabbsikerről adhatunk hírt, amennyiben a m. kinestár tulajdonát képező »Országos Képtár« a történelmi csarnok és a szépművészeti képek értékét 1.429,482 kor. erejéig a »Gazdák Biztosító Szövetkezet«-énél biztosította.

A Szatmármegyei Gazdasági Egyesület közgyűlése örömmel vette tudomásul Domahidy Sándor alelnök megnyitóját, amelylyel beszámolt a mult év eredményéről. Majd elfogadta a közgyűlés az egyesület 1902. évi munkatervzetét, valamint költség-előirányzatát, végre elhatározta, hogy a *honi ipar pártolása érdekében* mozgalmat indít s ez eszmén alapuló *fogyasztási szövetkezet* tervezését is programjába felveszi.

Uj szövetkezetek. — *Fogyasztási szövetkezetek.* Felső-Hagony, Alsó-Hagony, Oláhpaták, Méhi Uraj, Szent-Király, (Gömör m.), Torna (Abauj m.), Ózd, Sajó-Vámos (Borsod m.), Geletnek (Bars m.), Tót-Komlós (Békés m.), Tömörkény (Csongrád m.), Kevermes (Csanád m.), Bodajk

(Fejér m.), Erdőszada, Sárközujlak (Szatmár m.), Üregh (Nyitra m.), Olbő (Vas m.), Nagy-Szalatna (Zólyom m.). — *Tejszövetkezetek.* Kernyaja, Gyulafalva, Katymár (Bács m.), Szugyi (Hont m.), Kisbeeskerek, Szépfalu (Temes m.), Kis-Manyok (Tolna m.), Alsó-Mesteri, Vámos-Család, Boha (Vas m.), Elek (Arad m.).

Egy pap a községeért. Egy alföldi községnek, Török-Szent-Miklósnak református papja, Kutas Bálint szintén egyike a szövetkezeti élet vidéki apostolainak. Hívei közt hitelszövetkezetet, fogyasztási szövetkezetet szervezett, amely utóbbinak hatszázon fölüli tagja van. Páratlan buzgósága még e két bevégezett munkánál sem hagyta őt nyugodni, újabbán a tojás és baromfiértékesítés szervezését vette kezébe. Az érdemek jutalma nem is maradt el. Rövid pár év alatt megváltoztatta teljesen a község képét. Török-Szent-Miklóson megtaláljuk a társadalmi szervezettség s ezzel együtt növekvő jólét világos jeleit. Török-Szent-Miklós papja a hazafias református lelkészeknek mindig példányképpül szolgálhat.

Előfizetőinkhez.

A „Független Ujság“-nak ez évben még a karácsonyi száma fog megjelenni, aztán átlépünk a nyolczadik évfolyamba. Immár hétesztendő pályafutás van mögöttünk s az olvasóközönség megítélhette, vajjon sikerült-e elérni azt a célnünket, hogy a „Független Ujság“-ban szépen kiállított, tartalmas, minden irányban tájékoztató, tanulságos és szórakoztató ujságot nyujtsunk előfizetőinknek? Munkásságunknak legszebb jutalmát abban látnánk, ha törekvéseinket siker koronázta volna; és hogy ez el nem maradt, bizonyíték erre nemcsak az, hogy lapunkat a „Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége“ hivatalos közlönyéül választotta, de büszkén hivatkozhatunk arra is, hogy a „Független Ujság“ ma már a magyar független polgári osztály legelterjedtebb és legkedveltebb heti ujsága. Becsületes munkával kivított sikerünknek titka az, hogy mindenkor az ország legmagyarabb s legnagyobb zömét alkotó polgári osztályának érdekeit tartottuk szem előtt: tehát a földmives, a kisiparos jóvoltáért s a fáradságos, de tisztos munka védelméért harcoltunk.

Azok a törekvések, amelyek működésünket eddig is irányították, a jövőben is vezérszínünket fogják képezni. Valamint a multban, azonképen a jövőben sem fogunk megszűnni

elsősorban a vidéki gazdaközönség boldogulására szükséges törvényhozási és társadalmi intézmények létesítését sürgetni; törekedni fogunk szövetkezeti téren utmutatással szolgálni és serkenteni; igyekezni fogunk gazdasági közleményeinkkel a jövedelmező gazdálkodás elveit terjeszteni; mulattató cikkeinkkel szivet-lelket nemesítő szórakoztatást nyujtani; képeinkkel a hazai és külföldi hírneves férfiakat ismertetni és a hazai művészet jelesebb termékeit bemutatni; végül levelesszekerényünkben a mindennapi élet körében fölmerülő minden kérdésben tanácsot adni.

Nem hagyhatjuk megemlítés nélkül, hogy talányaink megfajtái között hetenként több regénykötetet osztunk ki. Ezenkívül gondoskodunk arról, hogy évente legalább egy érdekesítő, de hazafias irányu regény is jelenjék meg a „Független Ujság“-ban, így legújabb regényünk közlését, mely „Harcban a szabadságért“ címet viseli, már az újévi számban megkezdjük.

A „Független Ujság“ karácsonyi ajándéku az idén is minden előfizetőnek ingyen küldi meg a „Szövetkezeti és Gazdasági Irvkönyv“ 1902. évi folyamát, mely egy 10 ives könyv, amely naptári részen kívül hasznos olvasmányokkal van telesteli s szövetkezeti és gazdasági téren egész éven át hasznos utmutatója előfizetőinknek.

Bizton reméljük, hogy eddigi előfizetőink nemcsak maguk fogják a „Független Ujság“-ot továbbra is támogatni, hanem igyekezni fognak új előfizetőket is szerezni.

Az előfizetési ár:

Egész évre 6 korona, félévre 3 korona, negyedévre 1 korona 50 fillér.

Kérjük az előfizetési pénzeket a t. előfizetőnek megküldött postautalványon koronákban kiírva mielőbb beküldeni, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne álljon be.

Hazafiui tisztelettel

A „FÜGGETLEN UJSÁG“

szerkesztősége és kiadóhivatala

Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

Polgártársak! Lépjetek be a gazdasági munkássegítő pénztárba!
Belépési szándékokat adjátok tudtul mielőbb az előljárásnak,
hogy a központi igazgatóságnál bejelentsenek.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Kabátlopás a bíró előszobájában. Még az év elején beállított a pestvidéki törvényszéknél Bánó bíró előszobájába Fuller Gyula volt napidijas s a szolgának azt mondta, hogy jelentse be a bírónál. Amíg a szolga bentjárt a bíró szobájában, Fuller hamarosan lekapta a fogasról Bánó bíró télikabátját s ellillant vele. Hónapok mulva a rendőrség elesipte a kabátoltvajt. A budapesti büntetőtörvényszék mult héten tárgyalta ügyét s kéthónapi börtönre ítélte Fullert.

A szurdoki menyegző. Az irigyek is örültek Szurdokon, a kis máramarosi oláh faluban, amikor Rusz Juon jómódu parasztgazda kiházasította a korhely Bajász Petru lányát, ki nála volt szolgálatban. A menyegzőre eljött a messzi havasok felől Bajász Petruné is kalácsot sütni és kenyeret dagasztani a lakodalmi vendégeknek. Csak a családfő hiányzott. Bajász Petru ugyanis régen különvált az övéitől és részegen kóborolt faluról-falura. Utközben valaki elmondta neki, hogy milyen szerencsét esinált a leánya. A hülye öreg ember erre kiélesítette a fejszét s elindult Szurdok felé. Hajnalban ért a viskóhoz, ahol a lakodalmas nép mulatott. Magasra emelte a fejszét s úgy lépett be az ajtón. Rémült sikoltozással fogadták, ő pedig lesujtott a fejszével a feleségére. Rettenetes csapás volt, átszelte az asszony vállát, derekát s elhatolt a tüdőig. Bajász Petruné rögtön meghalt, a gyilkost pedig elfogták. Bár az orvosok korlátolt elméjü embernek mondták Bajászt, a máramarosszigeti esküdtszék mégis tizenöt évi fegyházra ítélte. A védő semmiségi panaszszal élt, de a kuria első büntető tanácsa a panaszt elutasította.

Az asszony verve jó. Így gondolkozot Árgyilán Mihály fekete-bátori gazda, akinél bizony gyakori volt a családi pörpatvar. Nagyon szerette az öreg az itókat s ilyenkor ha hazament, mindent tört-zuzott ami utjába akadt. Egyszer azonban Árgyilán gazda ugy el találta verni a feleségét, hogy majd belehalt a szenvedett sérülésekbe.

Az asszony megeléglvén a sok szenvedést, véget akart tehát vetni a sok herce-hurczának és feljelentette férjét a bíróságnál.

Mult héten vette tárgyalás alá a nagyváradai büntető bíróság az Árgyilán dolgát. A vádhatóság súlyos testi sértés büntettének vádját emelte ellene. Mikor a törvény urait ott látta Árgyilán Mihályné, a zöld asztalnál ülni, sirva fakadt, hogy így meg amogy, de hát ő megboesát a férjének. Ne büntessék meg most az egyszer. De bizony sikere nem volt a könyeknek, mert ráhuzták a paragrafust és 6 havi börtönre ítélték el Árgyilán Mihály gazdát.

Az ügyész szigorításért felebbezett, ő pedig felmentésért, mert hát igen furesának találta, hogy az ember már a saját feleségét sem verheti meg, mikor a közmondás is azt tartja, hogy *»az asszony verve jó«*.

MI UJSÁG?

Azon t. előfizetőinket, akiknek előfizetése december hó végével lejár, felkérjük, sziveskedjenek az előfizetést a folyó hó 17-én külön levélben elküldött postautalvány felhasználásával mielőbb megújítani, hogy a lap rendes küldése folytatható legyen.

A „Független Ujság“ kiadóhivatala.

Karácsonyi ajándékunk.

A „Független Ujság“ minden előfizetője egy **diszes könyvet** kap karácsonyi ajándéknak. A könyv czime: **„Szövetkezeti és Gazdasági Évkönyv“**, mely gazdag tartalommal, sok hasznos tudnivalókkal van szerkesztve. Benne van: 1. *Naptári rész.* Tehát a „Független Ujság“ előfizetői ne gondoskodjanak naptárról. 2. *Szövetkezeti rész.* A szövetkezeti tudnivalókkal. 3. *Társadalmi rész.* Hasznos és kedves mulattató olvasmányokkal. 4. *Gazdasági rész.* A gazdasági tudnivalók kincsesháza ez, melyből sokat tanulhat a gazda. *Számos kép díszíti* karácsonyi ajándékkönyvünket, melyhez hasonló egyetlen lap sem ad előfizetőinek és amelyet a „Független Ujság“ minden egyes előfizetőjének **teljesen ingyen** küldünk meg a karácsonyi szent ünnepekre.

A „Független Ujság“ szerkesztősége.

Lucza napja.

Tizenhárom nappal szent karácsonyt megelőzi Lucza napja. Félünnepnap számba megy Lucza előünnep szent karácsony szép ünnepkörének. A gazdasszony Lucza pogácsákat süt s egybe belesempész egy pénzdarábot, — aki a gyermekek közül ezt a pogácsát kapja, melyben a pénz van, az szerencsés gazdag ember lesz, pénzre fekszik, pénzre kel...

Falu helyen sok vidéken szokásban van, hogy a legényvirtus magameguntából Lucza-szék faragásához kezd Lucza napján. Minden nap fur-farag a széken valamit s szent karácsony előestéjén befejezi. A széket elviszi az éjfél misére a templomba s ott rááll a székre s a *gonoszokat* meglátja... Persze csak megképzeli a gonoszokat, mert az Isten házából örökre száműzve vannak a gonoszok. A Lucza-székhez fűzött babona alapjára épült az a közmondásunk, hogy a nehezen készülő munkára ráolvassuk, hogy úgy készül mind a Lucza-széke.

Kossuth érdemeinek törvénybe iktatása. Tudvalevő dolog, hogy Kossuth Lajos halálakor a függetlenségi párt törvénybe akarta iktattatni Kossuth érdemeit, de a kormány és pártja az indítványt leszavazta. A Kossuth-emlékbizottság, mely most a Kossuth Lajos századik évi születése napja alkalmából rendezendő ünnepek előkészítésén munkálkodik, elhatározta, hogy Kossuth Lajos érdemeinek

törvénybe iktatása iránt mozgalmat indít és az eszme keresztülvitelére megkeresi az összes parlamenti pártokat, jelesen pedig a két függetlenségi párt tagjait. Ezzel kapcsolatosan a honosítási törvénynek olyan értelmű megváltoztatását is kérni fogják, amely szerint Kossuth Lajos ne mint idegen ország, hanem mint Magyarország polgára nyugodjék a honi földben.

Nyugdíjba üzőtt tanító. *Városvy* Imre nyug. néptanító rőpiratát kaptuk Szegedről. Nincs terünk személyes érdekű dolgokat hosszason tárgyalni, de az igazság érdekében a helyen kötelességünknek tartjuk megemlékezni arról, hogyha a rőpiratban elmondott sérelmek megfelelnek a valóságnak, — amiben nincs okunk kételkedni, — akkor Abafi (*Pivár*) János gyulai polg. iskolai igazgató nagyon vissza élt hivatalos felsőbbségével. Valósággal nyugdíjba üldözte *Városvy* Imre tanyai tanítót rövid 11 évi tanítóskodás után. Az ilyen is ehhez hasonló dolgok igen károsan hatnak a nevelésügyre, ezt igen helyesen jegyzi meg a rőpirat.

Bot az iskolában. Budapest egyik gimnáziumában a II. osztályos tanulókat az egyik tanár kegyetlenül elverte a minap. Mintegy ötven tanulót arcul vert, többnek a fülét úgy megrángatta, hogy a fültövén a bőr felhasadt. — Nagyváradon egy 18 éves tanulót tetteleg bántalmazott a tanára. A magukról megfélemedkezett tanárokat az iskolai felettes hatóságuk meg fogja büntetni.

Faköpenyeg a Mannlicheren A Mannlicher puskának, amelyet oly tökéletesnek hirdettek a katonai szakkörök, két nagy hibája van. Először erősen rug, másodsor meg öt-hat lövés után esőve annyira átmelegszik, hogy süti az ember kezét. Ez utóbbi bajon most úgy akarnak segíteni, hogy faköpenyeget esináltatnak a Mannlicher esővére. Ez azonban még csak két év múlva lesz, addig pedig még az is megeshetik, hogy a csendőrségnek adják a Mannlichert, a katona kezébe pedig valami újabb puskát nyomnak, ami megint el fog nyelni egy pár milliót.

Bökezű főúr. Sokszor találkozunk gróf Almássy Dénes nevével akkor, ha a jótékonykodás oltárára hozandó áldozatról van szó. A nemes grófmost a szegénysorsu tüdőbetegek alföldi szanatoriumának ezéljaira 10,000 koronás alapítványt tett. Amidőn a nemes gróf bökezűségéről, melylyel a legnemesebb célnak állott szolgálatába, megemlékezünk, egyszerűen teszünk ezen megemlékezést a követésméltó áldozatkészség iránti legnagyobb elismeréssel, mert az, ki a szenvedő emberiségért hoz áldozatot, mindnyájunk hálijára és köszönetére tette magát érdemessé.

Lövés a gyorsvonatra. A vasárnap Budapestről reggel nyolcz órakor elindult gyorsvonatra, amelyen Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter utazott, Galántha állomás előtt rálöttek. A mozdonyvezető, aki észrevette a dolgot, megállította a vonatot s a vonat személyzete üldözőbe vette a merénylőt, egy

parasztosan öltözött harmincz-negyvenéves embert. de nem tudta elfogni. A vonat öt percznyi késéssel folytatta az utját. Az esetről jelentést tettek Galánthán, ahonnan nyomban értesítették a csendőrséget.

Feloszlatott kiházasítási egyletek. Gombamódra növekednek a vidéken a kiházasító egyletek, melyek némelyikénél gyakori esetben fordulnak elő visszaélések. A belügyminiszterium szigoruan ellenőrizteti ezeket az egyleteket s Biharmegyében, a székelyhidi, bihar-diószegi és derecskei egyleteket fölözlatta, mert azok tagjaik vagyoni érdekeit veszélyeztető szabályellenes működést fejtettek ki.

Gyöngeségért. A járásbíró megkérdi az előtte álló magyart, hogy volt-e már büntetve.

- Én?
- Maga.
- Hát vótam.
- Miért?
- Gyöngeségért.
- Mi az a gyöngeség?
- Összesziddtam a szomszédot, erre ő törvényre hitt. Olyan gyöngé dolog az, szót se érdemöl.

Bezárt gimnázium. Marosvásárhelyen a róm. kath. gimnáziumot bezárták, mert az épület menyezete beomlott, minap pedig az egyik tanterem fala is bedőlt. Valóban esoda, hogy ilyen romladozó épületben szerencsétlenség nem történt.

Személyes szabadság megsértése. A s.-a.-ujhelyi törvényszék Molnár János Sárospatak főbíráját, aki egy budapesti fogtechnikust minden ok nélkül letartóztatott, személyes szabadság megsértése miatt 100 korona pénzbüntetésre és a költségek viselésére ítélte.

Tigrisvadászat Nógrádmegyében. Balassa-Gyarmatról Balázs Barna főszolgabíró a belügyminisztértől katonaságot kért a december 11-iki hajtóvadászatra, amelyet a vármegyében kóborló elszabadult tigris ellen rendeznek. A nép ugyanis nem akar hajtóul állani. A főszolgabíró 120 katona kirendelését kéri. A gyarmati vadásztársaság és a környékbeli vadászok minap kapták meg a hajtóvadászatra a meghívót.

JENCSS-féle

Magyar Restitutios-Fluid
lovak és szarvasmarháknak.

Az állatok izomerejét fokozza, kitarítvá, erőssé teszi; megátolja a lábak merev benulását, az intágulást s az ugynevezett pókosodást.

— **Ára 2 korona.** —

Postán 2:60 korona beküldése után bérmentve küldi:

JENCSS VILMOS gyógy-szertára
Budapest, II. ker., Széna-tér I. sz.
Főraktár:

Dr. Egger, Nádor'gyógyszeriárában
Budapest, VI., Váci-körut 17.

Gazdaságban nélkülözhetetlen.

GAZDASÁGI DOLGOK.

Madaraink télen.

Midőn a hó lehull, a mérsékelt égöv egész kis világa van kitéve a legnyomoruságosabb elpusztulásnak, a fagnak és az éhhalálnak. A gazdának mennyi jó barátja, hasznos madárkája hull el a havas télben, melyek neki leghüségesebb, legszorgalmasabb munkásai az év háromnegyed részén át.

A nyugati országokban télen-nyáron ápolják,

napraforgó, tökmagot s olykor-olykor apróra vagdalt szalonnát. Czélszerű a táplálékokat elsepert helyre, de még jobb, deszkára hinteni, nehogy az a hó közé süllyedjen, honnan többé elő nem szedhetik. Legyünk tekintettel arra is, hogy a kihintés oly helyen történjék, hol a macskák nem intézhetnek könnyen orvtámadást.

Ugyanesek a mostani napok azok, mikor a bünösöket legerősebben sujthatjuk. Értem a szarkákat és a varjúkat. Ezek télen át oly tolakodók, hogy ellepik az udvart, mely alkalommal aztán tömegesen lövöldözhetők. Megérdemlik ezek, hogy üldözzük őket, mert csak károkat okoznak, míg azokon, ame-

SZENT JÓZSEF ÁLMA.

vagy legalább nem pusztítják erőszakkal őket, úgy mint nálunk, ahol még a legkisebb iskolás fiú is virtusnak tartja, ha egy-egy madarat követve vagy parittyával agyondobhat. Különösen Németországban tapasztalhatjuk, hogy nyáron mesterséges fészkekkel, télen pedig táplálékkal igyekeznek a gazdák kis munkásaik szaporodását előmozdítani s az időjárás viszontagságai ellenében megóvni.

Tegyük meg mi is, ápoljuk, etessük madarainkat télen, meghálálják ők ezt sokszorosan. Az a kérdés, mit adjunk a madaraknak s hogyan?

Elvétve láthatjuk, hogy érzékeny szívű leányok zsemlye vagy kenyérmorzsákat szórnak ki a madaraknak. Pedig inkább semmit, mint ezt. A kenyér ugyanis a havon könnyen megnedvesedik, megsavanyodik s így csak betegséget okoz, mely a madarakat tömegesen elpusztítja. Ha már adunk, úgy adjunk nekik ocsut vagy kendermagot, zuzott zabot,

lyek a mi barátaink, munkásaink, segíteni kötelességünk legyen. Mert ha igaz is, hogy gondoskodik a madarokról az, aki a mezők liliomait ruházza, annál inkább kell tennünk magunknak ezt, akik oly sok jót köszönhetünk hasznos madarainknak.

A gyümölcsfák és a nyulak.

Sok kárt tesznek télen a nyulak a fiatal gyümölcsfákban. Megrágják a fácskák kergét, amitől azok elpusztulnak. Szokás a nyulak rágása ellen a fácskákat szalmával, náddal s más ilyesmivel körülfontni, de ez nem igen védi meg őket a nyulaktól. A szalmafonás különben azért sem jó, mert ez mindig nyirkosan tartja a fa kergét, miáltal a fa könnyen megfagy. Legjobb e czélra *kökény-vesszőket* használni. A fákat a kökény-vesszőkkel sűrűn körül vesszük s mindkét végén és a közepén erősen megkötjük. A megkötésre használhatunk füzvesszőket, de jobb, ha régi drótot használunk, mert akkor néhány évig is eltart a fonás. A nyulak a kökényvesszőkkel körül-

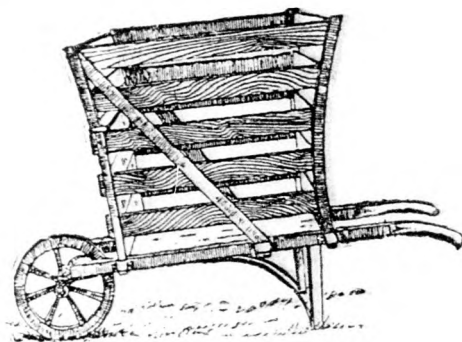
E L Ö R E I

font fákat nem bántják, mert a szuró tövisektől nem mernek a fához közel menni. Szokták a fákat marhatrágya, föld, oltott mész és ürömből készült keverékkel is bemeszteni, hogy a nyulak ne rágják meg a fácskákat, de ez nem sokat használ.

Egykereű talyiga.

Minden kisgazdaságban sok az olyan holmi, aminek nagy a térfogata, de azért könnyű portéka, ügyetlen hozzáférni, mert hiába markol belőle sokat, azért mégis keveset visz az ember.

Hogy mást ne említsek, a pelyvatórok, a szérűszemét, padlaskaparek, nyáron a répalevél, a kiválógatott szőlőgalyak, stb., stb., amit nem tudunk sokszor könnyen nagy rakásra összehordani, — villa, batyu, kosár, közönséges talyiga alkalmatlan hozzá, mert szaporátlan vele a munka.

Bemutatunk a képünkön egy olyan talyigát, ami az ilyen nagy térfogatu dolgoknak az összehordására alkalmas. Mindenki maga is megcsinálhatja. Amint a képen jól látható, egy közönséges talyigának oldaltartójára három vaspántot csináltatunk a kovácsesal, amelybe egy egészen könnyű és vékony lécekből összeállított négyszögletű rácskeretet állítjuk bele s így egy könnyű, de mély tartót nyerünk. Ebbe a tartóba azután a már említett mindenféle könnyű anyagból sokat lehet berakni és a munkásember mindjárt szaporábban dolgozik. Ezt a könnyű keretet bárki odahaza egynehány deszkából elkészítheti és a nyári szükség esetén jó hasznát fogja venni.

A szarvasmarha-hizlalásról.

A kisgazda, ha egy-két kiselejtezett marháját hizóba fogja, számításra kell, melyik meglévő takarmányával lesz legelőnyösebb hizlalni, megvan-e a kellő takarmány s az olyan-e amin gyorsan felhizik az állat. Mert szarvasmarhát csakis jó takarmányon érdemes hizlalni. Ha ninesen elegendő takarmánya a gazdának, akkor bele se kezdjen a hizlalásba, mert nem fizeti ki magát, ha a takarmányt készpénzért kénytelen vásárolni.

Tudjuk azt, hogy a hizó marhának a szénán kívül abraktakarmány is kell, kukoricza, árpadara, korpá vagy aztán olajpogácsa $1\frac{1}{2}$ —2 kgr-nál fejenként nem több. A répa vagy répaszelet továbbá a buzgonya az, amelyet mint tömegtakarmányt az említett takarmányok mellett adnunk kell, előbbiből 30—40 kgr., utóbbiból 20—25 kgr-t. Ezeket termé-

szetesen szecskával, vagy polyva-félékkel jól összekeverve és megfűlesztve adagoljuk.

A hizlalóba fogott szarvasjószágot addig kell hizlalnunk, amíg jó étvágygyal fogyasztja az elébe tett takarmányt, javulása szemmel látható, azaz gyarapodik. A jól hizómarha bőre a harmadik hónapban az oldalokon már ráncosodni kezd és a faroktőnél érezni az odarakodott fagygyut.

A takarmányozásnál úgy kell eljárunk, hogy a hizlalás első időszakában több szalastakarmányt adunk az állatoknak és kevesebb abrakot; a második időszakban körülbelül 5—6 hét múlva az abrak mennyiségét emeljük s répát is többet adunk nekik. Pogácsát keverünk a takarmány közé, hogy azt izletesebbé tegyük s a szalastakarmányt fokozatosan apasztjuk. Végül a harmadik időszakban megint emeljük az abrak mennyiségét s a répa- vagy burgonya-adagokat $\frac{1}{3}$ -al apasztjuk.

Ha moslékkal hizlalunk, úgy az eljárás hasonló. Fokozatosan több és több moslékot itatunk meg a hizókkal két időszakon át, azontul pedig apasztjuk a moslékot és emeljük a dara- és pogácsa-féléket.

Ezek volnának az általános irányelvek a szarvasmarha-hizlalásnál. A hizókat e mellett a felesleges mozgástól óvjuk meg, tartsuk tisztán és ügyeljünk arra, hogy az istálló inkább legyen melegebb, mint hideg, mert ez takarmány-vesztést okoz. Az eladás lehetőleg az istállóban történjék, mert a hizott állat, ha vásárra hajtják, igen sokat veszít súlyából.

MULATTATÓ.

Róma nevezetességei.

(Folytatás.)

— Deák Antaltól. —

(6)

Szent Sebestyén temploma.

Ez a templom Róma főtemplomai közé tartozván az idegenek ide is el szoktak zarándokolni. A főtemplomok mindegyikében van ilyen fölirású oltár: «Egy a hét közül». Ez a fölirás azt jelenti, hogy az ezen oltároknál végzett imádságok külön bucsukkal vannak összekötve.

A szent Sebestyén-templom a híres Appia-uton fekszik, mely utat még a régi pogány rómaiak építették. Ezek a jó emberek nagyon érthettek az ut-építéshez, mert a kövezet sok helyen még ma is teljesen ép és sértetlen.

A gazdag rómaiak az Appia-ut mentén emelték pompás családi sirboltjaikat, ezek a régi emlékek azonban ma már romokban hevernek. Pogány szokás szerint halottjaikat elégették, s hamvaikat faragott edényekbe rakták s ezeket az edényeket, úgynevezett hamvedreket helyezték a sirboltba.

A szegények persze nem építhettek márvány

A Pantheon.

sirboltokat, hanem galambduczok mintájára — minők az Appia-uton ma is láthatók — kis házikót emeltek, s ebbe rakták vöröseserép hamvvedreiket..

A szent Sebestyén-bazilika helyén nyilakkal lötték agyon szent Sebestyén vértanút, miután testéről a ruhát leszaggatták, s őt egy oszlophoz kötözték.

A szent vértanunak szép szobra látható ebben a templomban, továbbá egy fölírás, mely azt hirdeti hogy ebből a templomból lejárát nyílik a katakombákba, hol 46 pápa és körülbelül 174,000 mártír aluszsza örök álmát.

Szent Jeromos Borromei szent Károly, Neri szent Fülöp, szent Brigitta és sok más szent különös előszeretettel látogatták e szent helyet s jámbor imádság közepett órákat töltöttek a katakombákban.

Mielőtt a katakombákat ismertetnénk, be kell mutatnunk azt a kis templomot, melynek latin neve *Domine quo vadis?* (Uram hová mégy?)

Mikor Néó császár javában üldözte a keresztényeket, szent Péter apostol éppen Romában prédikált s az üldözések miatt elhatározta, hogy menekül onnan.

Már el is hagyta a várost, mikor ennek a kis templomnak helyén megjelent előtte a Megváltó, nehéz keresztjével. Péter megrémülve, hirtelen azt kérdi tőle: „Uram, hová mégy?” Az Ur Jézus pedig felelé: „Megyek, hogy magamat újra fölfeszíttsem!”

A félénk apostol azonnal megérté a szemrehányásokat s visszatért Rómába. Most még buzgóbban és elszántabban prédikált, mint annakelőtte s nemsokára vértanu-halált szenvedett.

Egy követ őriznek szent Sebestyén templomá-

ban, melyen a hagyomány szerint akkor az édes Üdvözítő állott. Szent lábnyomai a kőbe vésődve mai napig láthatók.

A katakombák.

A keresztények üldözése idejében a hívők kénytelenek voltak *katakombákba*, azaz földalatti barlangokba menekülni. Itt végezték istentiszteletüket s itt temették el halottjaikat is. Azért a katakombákban kápolnák is voltak, melyekben a hivek közös ájtatóságukat végezték.

Körülbelül 300 esztendeje annak, hogy a római pápák a katakombákat, a keresztények üldözésének szomorú emlékeit rendbehozni és tanulmányozni kezdték. Nem volt hasztalan munka. Mert a katakombák képei és fölirata a sok szép és kegyeletes dolog mellett megtanítanak bennünket egy nagyfontosságú igazságra, arra tudniillik, hogy:

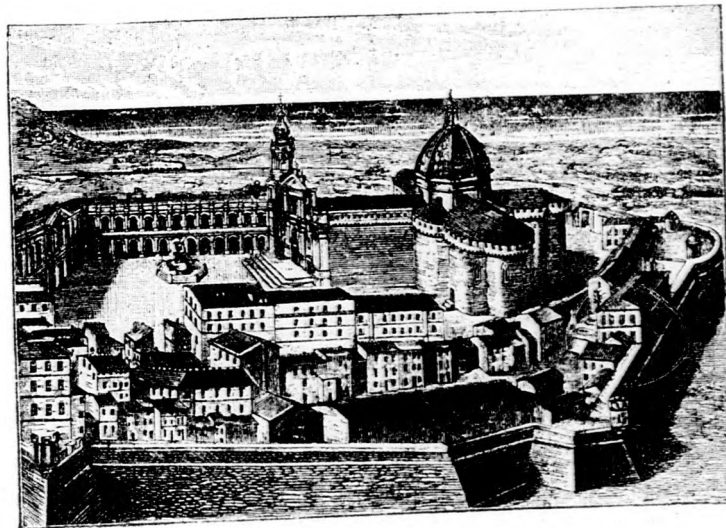
A legrégebbi keresztényeknek ugyanaz volt a hite, mint a mienk s hogy ez az istenalapította igaz hit 1900 év alatt mit sem változott.

Nem mi mondjuk először, sokan mondták már, hogy a protestáns ember, ki ezeket a földalatti folyósókat, katakombákat, mint szent hitünk igazságának kiáltó bizonyosságait, komoly szándékkal végigtanulmányozza — okvetlenül megtér!

Róma városa alatt mintegy 50 katakombába van, közel öt millió sírral és annyi folyosóval, hogy ezeknek hossza együtt fölé Olaszország hosszával. Legnagyobb a *szent Kallixt* pápáról nevezett katakombába, melybe szent Sebestyén templomából juthatunk.

Vezető nélkül nem bocsájtják az embert a katakombákba, de nem is volna tanácsos lemenni, mert könnyen eltévedhetnénk bennük. De van ott mindig vezető: valamely szerzetes, aki mindjárt meg is magyarázza a dolgot.

Aki Rómában megfordul, el ne mulasztja meg nézni, vagy ezt a szent Kallixt-féle katakombát, vagy azt, melynek bejárata fölé szent Agnes esinos temploma épült.

A lorettói templom.

II Gesu temploma.

Ha a római templomokat a bennük uralkodó fény és pompa szerint akartuk volna ismertetni, már régen be kellett volna lépniük a jezsuiták *il Gesu templomába*. Mert ebben a templomban a fény és pompa szinte elszédíti az embert. A felső padozatot óriás festmény ékíti, mely Jézus nevének győzelmét ábrázolja. A baloldali hajóban álló szent Ignác-oltár az egyházi pompa netovábbja. Közepén világgolyó látható, drága lapis lazuliból, mely bizonyára legnagyobb és legszebb a maga nemében. Fölötte a szent alapítónak értékes vertezüst szobra.

A jezsuiták temploma a leglátogatottabbak közé tartozik Rómában s különösen a főuri családok keresik föl nagy előszeretettel. Bóji és adventi prédikációk alkalmával pénzért sem kapna itt helyet az ember.

Ha valamely papfaló lép a templomba, a pompa után könnyen arra a gondolatra jöhet, hogy a jezsuiták rengeteg kincs birtokában vannak. Pedig nem így áll a dolog. Mert a Jézus-társaságiak minden pénzüket templomaik építésére és a tudományok művelésére áldozzák.

Szent Ignác oltárával szemben áll Xavéri szent Ferenc pompás oltára. Ő 1552-ben Goaban halt meg és temettetett el s római oltára alatt ereklye gyanánt szent jobbját őriztetik. Az oltárkép szent Ferencnek, India hőslékü apostolának halálát ábrázolja.

Az *il Gesu*-templom mellett van a *jezsuiták kolostora*: öröklámpája a valódi felvilágosodásnak. De fegyvertár is, Krisztus tanainak és az egész anyaszentegyháznak védelmére.

(Vége következik.)

Képeinkhez.

Előre! Régi, dicső idők. Mikor a magyar fiu ma az ekeszarvát fogta, holnap honvéd lett, holnapután: mint hős legelől rohant az ellenség ágyúja ellen. Szépen írta le Tóth Kálmán kedves írónk:

»A gárdának a jelszavát
Egész világ hangoztatja
A francia gárda meghal,
Hanem magát meg nem adja.
Nekünk is volt egy jelszavunk,
Tűzbe jött a honvéd tőle...
Nem volt abban a halálról,
Nem volt abban megadásról...
Csak egy szó vót, hogy: *előre!*»

Ezeket a hősköt mutatja be mai képünk. Nem kell arról sokat írni, elég, ha ránézzünk a rohanó honvédeinkre, kik mind hősök, mind bátrak valának.

Szent József álma. Szent József, a názáreti ácsmester előre megálmodta, hogy az ő családjában születik a várva-várt Messiás. Égi fényözön között látta e jelenséget, amint Mária a gyermek Jézussal meg-

jelent. Jézus kezében liliomot, az ártatlan és tisztaság virágjelképét mutatá, mit az Urnak angyala kegyesen fogadott. E nagyjelentőségű álom van megörökítve mai képünkön. Mária és a kis Jézus, meg az Ur angyalának festett képmásai lelket gyönyörködtető hatással domborodnak ki a festmény sötét éjeléből. A kis Jézus születésének ünnepe, szent karácsony előtt igen alkalmas idejét láttuk e kép bemutatására.

Képtalány.

A megfejtők között egy regénykötetet fogunk kisorsolni.
Megfejtési határidő december hó 22.

A „Független Ujság“ 49. számában közölt talány megfejtése:
„Szökött katona“.

Helyesen fejtették meg: Szabó Mariska, Máncsu Szilvia, Bánkövy Annuska, Bánkövy Erzsike, Denesi György, Baráth János, Micsák György, Nagy Ferencz, Kössa Ferencz, Györy Ödön, Nikolics Pál, Huszár József, Darni Ferencz, Gutai János, Páll Béla, Zsengellér Kálmán, Szász Mihály, Eskütt György, ifj. Kacsándy László, Krisztinus Lajos, Bodnár Imre, Kóródi András, Szénási János, »Sarudi róm.-kath. olvasó kör«.

A sorshuzásnál Nagy Ferencz (Pálos) neve jött ki elsőnek, kinek a kítüzött jutalomdíj gyanánt Tolnai Lajos »Az oszlopbáró« című regényét küldöttük meg.

LEVELES-SZEKRÉNY.

Sorsjegyekről: Lakatos Ede urnak. Magyar Nyeremény-Kölesön 4428/37. számú sorsjegye 163 kor. 74 fill. nyert, de csak jövő év januárban fizetik ki. Más sorsjegyei nem nyertek. — M. V. B.-Tamási, N. J. P.-Pásvári, S. T. Körösmező. B. A. Csaroda (Bereg megye), B. A. Borsod-Harsány. Sorsjegyeik nem huzattak ki. — Györy Ödön. A szerkesztőség nem foglalkozik talány-megfejtéssel. A beküldött talánynak tehát a megfejtését is be kellett volna küldeni. — Id. Buda Sándor urnak. Az Agrárbank által az ön részére megszavazott egész összeget követelheti. Ha tehát önnek a megszavazott összegből még 100 frt ki nem fizettetett és az a 15 évi törlesztési részben is benn foglaltatik, akkor forduljon a kerületi szőlészeti felügyelőhöz, akinek útján a kölesön az ön részére folóysítva volt és kérje, hogy a még ki nem fizetett 100 frtot, amely a törlesztési részben is benn foglal-

tatik, önnek az Agrárbank folyósítsa. — **Szüts János** urnak. Az öreg 48-as honvédek részére való segítség megnyerése végett forduljon a főszolgabíró ur útján a nagyméltósági miniszterelnök urhoz. Ebben a kérvényben hivatkozzék az illető esetleges bizonyítványaira, amelyekkel igazolja, hogy 1848-ban tényleg honvéd volt. Amennyiben ilyen bizonyíték rendelkezésére nem állana, akkor a főszolgabíró ur útján kérjen bizonyítványt aziránt, hogy az illető köztudomás szerint 48-as honvéd volt és rossz viszonyok között élén, az állami segítségre reászorul. — **Török György** urnak. A jelzett ingatlanra törlesztéses kölcsönért legcélszerűbb, ha valamely vármegyei takarékpénztárhoz fordul, miután fővárosi bankok vidéki házakra kölcsönt nem adnak, a jelzett birtok pedig, amely kölcsönnel megterhelhető volna, oly csekély, hogy erre kölcsön budapesti banktól szintén nem nyerhető. De ha az ön községében hitelszövetkezet volna, akkor a hitelszövetkezet útján a Központi Hitelszövetkezethez is folyamodhatik kölcsönért. Előre is jelezzük azonban azt, hogy ha az egész birtoka 5000 koronát ér, akkor 3200 koronát semmiesetre sem kap, legfeljebb birtoka értékének feléig nyerhet kölcsönt.

A „Független Ujság” szerkesztésére felügyel:

RUBINEK GYULA, országgyűlési képviselő,
a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkára.

Budapesti placzi árak.

Budapest, 1901. december 14. é.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők.) *Buza* 16 90—17 80
K. Rozs 13 90 K-tól 14 60 K-ig. *Árpa* 11 60 K-tól 12 50 K-ig. jobb
minőségű 14 50 K-tól 17 00 K-ig. *Zab* 14 80 K. *Tengeri* 10 50 K.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K	26 60	25 80	24 80	24 00	23 50	22 60	21 80	19 20	11 80

Buzakorpa finom 8 80 K, durva 9 00 K.

Egyéb magvak: *mák* 28—32 K 1 q., *bab* fehér nagyszemű 3—14 K, aprószemű 14—16 K, *tarka* 10—12 K, *lencse* 18—36 K, *orsó* héjas 18—38 K, *lóhere* 46—55 K, *lucerna* 48—54 K *baltaczim* 12 50—13 50 K.

Takarmányvásár. Réti széna 460—600 fillér, muhar 500—600 fillér, zsupszalma 300—350 fillér, alomszalma 220—280 fillér.

Juhvásár. Belföldi hizlalt ürü 28—36 K.

Sertésvásár. Elsőrendű 320—380 kg. nehéz 91—93 filér, 280—300 kg.-mos 90—94 fillér, öreg 300 kg.-on tuli 89—91 fillér, szerb 84—90 fillér.

Marhavásár. Következő árak jegyeztettek: Hizott magyar ökör jobb minőségű 62—68—, középminőségű 54—62—, alárendelt minőségű magyar ökör 40—54—, jobb minőségű magyar és tarka tehén 36—52 00, magyar tehén középminőségű 42—64 00, alárendelt minőségű magyar és tarka tehén 36—, 58 00, szerbiai ökör jobb minőségű 48—54—, kivitel —, középminőségű 32—38—, szerbiai bika 40—54—, szerbiai bivaly 32—36—, kiv. 50— koronáig métermázsánként élőszulyban Élő borju 66—96 K.

Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Baromfivásár. Tyuk páronként 3 00—4 50 K, csirke 1 30—1 80 K, kappan hizott 3 00 K.—5 00 K. Rucza 4 50—6 50 K. Lud hizott 12—15 K. Pulyka sovány 7—8 K.

Tojás alföldi 82—96 K, erdélyi 74—85 K, ládánként. Tea. tojás 100 drb 5 20—5 60 K.

Tejtermékek. Teavaj 1 80—2 10, tejföl 64—80 fillér literenként, főzővaj 1 40—1 50 K, tehénturó 12—14 fillér kg.-ként.

Zöldség. Sárgarépa 100 kötés K. 0 00—0 00 1 q 3 00—7 00 Petrezselyem 100 kötés 0 00—0 00, 1 q 5—8—, zeller 100 drb 1 60—3 00, karalábé 1 00—1 60, vöröshagyma 100 kötés 00—drb 0 00 q 6 40—7 60, foghagyma 26—30—, vörösrépa 100 drb. 1—1 20, fehérrépa, fejeskáposzta 5 00—9 00—, kelkáposzta 100 drb 1 60—2 00, vöröskáposzta 08—14—, fejessaláta 4 00—5 00, kötött saláta 0 00—0 00, burgonya rózsa 1 q 3 00—3 60, sárga 3 60—4 00.

1901. évi forgalom 26000 zsák
Felhívjuk
a t. cz. gazdaközönség
figyelmét
a budapesti
gyapju-aukceziókra

melyek az év folyamán több sorozatban,
nevezetesen

július és szeptember hónapokban tartatnak meg.

Az aukceziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” czimzett gyapjuküldemények a M. A. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. S Társa

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

Most jelent meg
Rubinek Gyula és Szilassy Zoltán
az O. M. G. E. titkárjai szerkesztésében a
KÖZTELEK ZSEBNAPTÁR
1902-re.

A „KÖZTELEK ZSEBNAPTÁR” ezen nyolczadik évfolyama régi köntösében, javított és tetemesen bővített tartalommal bír. A „Köztelek Zsebnaptár” minden más zsebnaptárt nélkülözhetővé tesz. — A „Köztelek Zsebnaptár” ára a „Független Ujság” előfizetői részére bérmentes küldéssel együtt 3 korona 50 fillér.

Megrendelhető

a „FÜGGETLEN UJSÁG” kiadóhivatalában,
BUDAPEST, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

Kurcz Lipót és Társa

photocinkografiai műintézete

BUDAPEST, VIII., Szentkirály-utca 13.

Készít:

mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

Clichéket

Chemigrafia, chromotypia, photo-, (auto)-
typia, fametszet stb. útján.

Térképek, tervezetek, alaprajzok

photolithografailag legszebben és legolcsóbban sokszorosítottak.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöztetnek.

== Nyolczadik évfolyam. ==

Egy magyar ember sem nélkülözheti a leghesőbb és legjobb
magyar heti ujságot, a

„FÜGGETLEN UJSÁG”

társadalmi és mezőgazdasági képes hetilapot,

a „Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének”

hivatalos közlönyét a magyar gazdák számára.

Felelős szerkesztő: **SZILASSY ZOLTAN**, az orsz. magyar gazd. egyesület titkárja.

Földbirtokosok, bérlők, gazdatisztek, kigazdák, iparosok és
magánzók egyaránt haszonnal és élvezettel olvashatják

a „*FÜGGETLEN UJSÁG*”-ot,

a magyar gazdaosztály igaz barátját.

Előfizetési ára: Egy évre 6 korona. Félévre 3 korona.

A „*Független Ujság*” a magyar polgári osztály, kigazdák, kisiparosok érdekeiért küzd, és a tisztességes munka megvédelmezését sürgeti. *Gazdasági cikkei* a folytonos tökéletesedésre adnak utmutatást, *szépirodalmi közleményei* a sziv nemesítésén, az elme szórakoztatásán kívül, a *valódi magyar nemzeti szellemnek és vallásos irányynak* istápolását és terjesztését tüzték ki feladatuknak.

A „*FÜGGETLEN UJSÁG*”-ot a legelső magyar írók írják.

Szépirodalmi részének munkatársai: *Bársony István, Gerley Szevér, Hegedüs András, Magyar Gyula, Péterffy Tamás, Petrus Jenő, Pósa Lajos, Szilassy Cézár.* Lapunk szövetkezeti és gazdasági részének munkatársai: *Ágh Endre* író, *Balogh Elemér*, a «Hangya» vezérigazgatója, *Baly Kálmán*, urad. kasznár, *dr. Bernát István*, közgazdasági író, *Czajlik István*, földmives isk. igazgató, *Cserháti Sándor*, gazdasági akad. tanár, *Csernay Ödön, Hajdu István*, urad. kasznár, *Hosszu Albert*, földmiv. isk. tanár, *Hreblay Emil*, m. kir. állattenyésztési felügyelő, *Jankó Szilárd, Jeszenszky Pál*, orsz. magy. gazd. egyleti titkár, *Kerpely Kálmán*, gazd. tanintézeti tanár, *Löcherer Andor*, közgazd. író, *Monostori Károly*, állatorvosi akad. tanár, *Praznovszky Ágost*, urad. kasznár, *Rovara Frigyes*, urad. igazgató, *Rubinek Gyula*, országos magyar gazd. egyes. titkár, *K. Ruffy Pál*, uradalmi főtiszt, *Sporzon Pál*, gazdasági tanint. tanár, *Stanchich Béla*, az Országos Központi Hitelszövetkezet elnöke, *Száhlender Gyula*, urad. építészeti intéző, *Szalay János*, m. kir. állattenyésztési felügyelő, *Szilassy Zoltán*, o. m. g. e. titkár, *Sztankovics János*, gazd. tanint. tanár, *Wimmer Károly*, a „Borászati Lapok” v. t. szerkesztője.

A „*Független Ujság*” képeit a legelső magyar
művészek készítik.

Levélszekrényében minden kérdésre megbízhatóan és pontosan válaszol.

A „*Független Ujság*” olcsóságával (egész évre 6 korona
félévre 3 korona) főleg a szerényebb
viszonyúak igényeinek felel meg, de a legkényesebb igényeket is kielégíti.

Előfizetési pénzek a kiadóhivatalba, (Bpest, IX., Üllői-ut 25. Köztelek) küldendők.

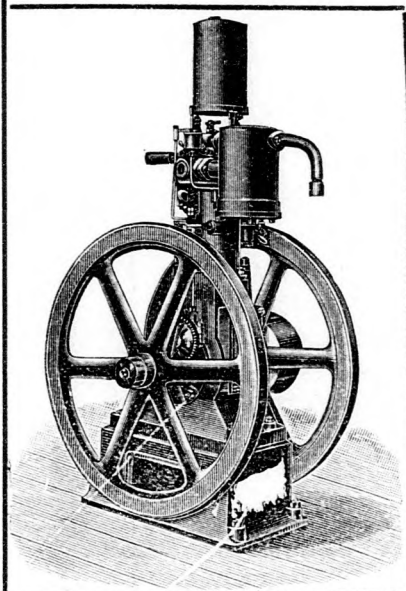
Ganz és Társa

vasöntöde és gépgyár részv.-társaság

B U D A P E S T E N.

Petroleum és benzinmotoraink,

Msz. 17.

petroleum és benzin
lokomobiljaink

(Bánki szabadalma).

adómentes ásványolajjal
a legolcsóbb hajtóerő.

Hatósági engedély
nélkül
bárhol felállítható.

nem tűzveszélyes,
egyszerű, tartós
szerkezetű,
gépészre nincs
szükség.

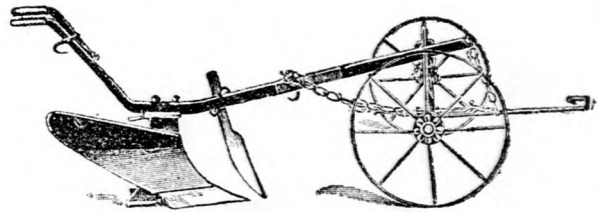
Árjegyzéket kivá
natra küldünk.

BÄCHER RUDOLF

kizárólagos ekegyára

Budapesten, VI., Nagymező-utca 68.

Egy és többvasu aczélekéi, és talajművelő esz-
közéi elismert elsőrangú gyártmányok.

MELICHÁR FERENCZ

kizárólagos vetőgépgyára

Budapest, VI., Nagymező-utca 68. sz.

A világhírű

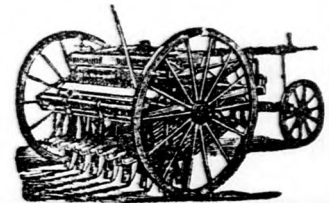
„Unicum Drill“ sorbavető gépek

ugy sik mint hegyes talajon egyaránt kitűnően dolgoznak.
Valamennyi magnem egy és ugyanazon vetőkorongokkal, a
fogaskerekek kicserélése nélkül vethető.

Magyarországi vezérképviselő:

**Szücs
Zsigmond.**

Kivánatra árjegyzék ingyen és
bérmetve.

Pecsenye malaczo

a közelgő újévre, nemkülönben

hizott pulykát, kappant

és egyéb

hizott baromfit és vadat

a karácsonyi ünnepekre legelőnyösebben
értékesít a

Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete

Budapest, Központi Vásárcsarnok.

HIRDETÉSEK

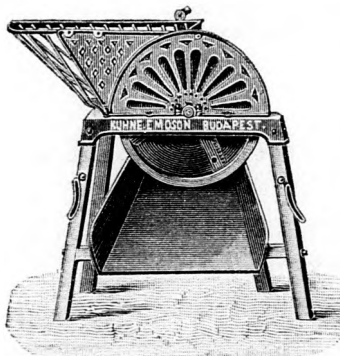
FELVÉTEK

A KIADÓHIVATALBAN

BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 25.

TÉLI-IDÉNY Szecs kavágógépek

1901/2.

kézi és erőhajtásra.

RÉPAVÁGÓK.

Kiváló munkabírásu

„RAPID“ darálógépek.

Teljes takarmánykamara felszerelések,
melyek sok évi tapasztalatok alapján a helyi viszonyok-
hoz mérten díjmentesen terveztek, legjobb szerkezet-
ben és gondos kivitelben szállítanak

KÜHN E.

mezőgazdasági gépgyára által.

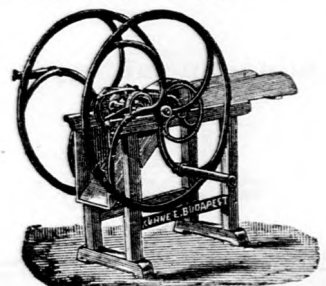
FŐRAKTÁR: BUDAPEST, VI. ker., Váci-körút 57/a. sz.

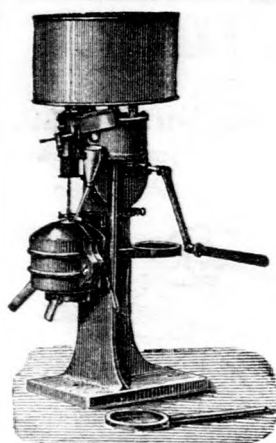
Gyár: MOSON, Mosonm. v. m.

Ventzki-féle
szabad. takarmányfüllesztők.

Erőhajtásra

Casali-féle szab. kukoriczamorzsolók
rendkívüli munkaképességgel.

A
„Mélotte“

jelenleg a legjobb és legolcsóbb

tej-
főzőgép

(Magy. szabad. 20232. sz.)

mert

a következő előnyökkel bíró:

Legtartósabb szerkezet!

Legnagyobb munkabírás!

Legkönnyebb hajtás!

Legtökéletesebb főzés!

FEHÉR MIKLÓS

gépgyár részvénytársaság

Budapest, V., Külső Váci-ut 80.

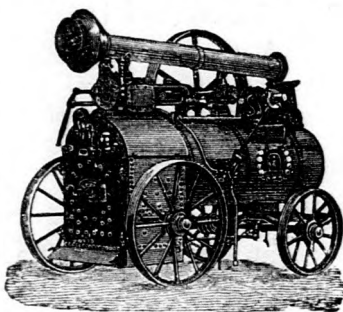
Mindennemű tejgazdasági gépek.

A magyar kir. államasutak gépgyára gazd. gépeinek eladása.

Használt és jól javított gözcseplőkészletek.

Csereüzletek.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

ALFA SEPARATOR RÉSZE-
TÁRSASÁG

vezető PFANHAUSER AG.

ALFA-SEPARATOROK (LEFŐZŐ-GÉPEK)

MINDENMŰ TEJGAZDASÁGI ESZKÖZÖK.

Tejgazdasági telepek teljes felszerelése.

* RUDAPEST *

V., Báthory-utca 4. szám.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. sz., II. em.

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

úgy is mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége

erkölcsi támogatásával

ALAKULT: 1900.

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulása: ..... 400,000 kor.

Alapítványok és üzletrészekben ..... 1,200,000 kor.

Összesen: 1,600,000 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen.

Az üzlet eredményében a biztosított tagok a díjarányában részesülnek.

Biztosítási ajánlatokat elfogad közvetlenül a központ vagy a képviselők

közvetítésével és felvilágosítással és nyomtatványokba minden

irányban készséggel szolgál

az igazgatóság

Stassfurti kainitot

szavatolt 12.4% tiszta káli = 23-24% kénsavas káli tartalommal,

Stassfurti kálitrágyasót

szavatolt 40% tiszta káli = 74-76% kénsavas káli tartalommal,

továbbá

mindennemű egyéb műtrágyaféléket elismert kitűnő minőségben legolcsóbban szállít a

„HUNGÁRIA“

műtrágya, kénsav és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.

„Patria“ irodalmi és nyomdai részvénytársaság, Budapest, (Köztelek.)